

Betreft: zienswijze Omgevingsvisie Amsterdam 2050

Naam: Parkenoverleg Amsterdam

Adres: Middelhoffstraat 17-1

Postcode: 1097NJ

Woonplaats: Amsterdam

Zienswijze van het Parkenoverleg Amsterdam, maart 2021

Verschillende parkbezoekers maken op eigen wijze gebruik van een park vooral nu in deze coronatijd.

En zoals we al eens kenbaar hebben gemaakt in ons Groenmanifest van 2019 (zie verder in deze pdf) zien wij parken en stedelijk groen als een publieke plek voor rust en ontspanning in een open, kalme en natuurlijke omgeving. We willen dat parken en stadsgroen openbaar en gratis toegankelijk zijn voor iedereen.

Stadslucht maakt vrij, maar om die lucht vrij te kunnen inademen moet hij schoon en zuiver zijn. Ook daarom eisen natuur en stadsgroen zorgvuldig beheer en bescherming, verantwoord onderhoud, attente handhaving en versteviging van groene ecologische verbindingen tussen de parken, stadsgroen en scheggen.

Ten behoeve van de leefbaarheid voor alle bewoners, voor mens en dier, voor nu én voor toekomstige generaties Amsterdammers!

Voorts zijn wij van mening dat kunstgrasvelden gelden als verstening en niet als vergroening.

GROENMANIFEST

Amsterdam bouwt. De bevolking groeit, de behoefte aan woningen groeit nog meer. Het stadsbestuur heeft de ambitie 7.500 woningen per jaar te bouwen. Het Parkenoverleg erkent de urgentie van de woningbouw. Maar even urgent is het dat natuur en stadsgroen voldoende ruimte krijgen en houden in een zich verdichtende stad. Als de hoeveelheid groen niet evenredig meegroeit met de groei van de bebouwing, wordt de leefbaarheid van Amsterdam bedreigd.

Parken en stadsgroen zijn, en ook de groene scheggen, schakels in de ecologische verbindingszones en van belang voor biodiversiteit. Al dit groen draagt bij aan de kwaliteit van leven in de stad. Parken en stadsgroen leveren een bijdrage aan een goede luchtkwaliteit, helpen om hittestress op te vangen, en dienen als wateropvang bij teveel aan neerslag.

Parken en stedelijk groen zijn een publieke plek voor rust en ontspanning in een open, kalme en natuurlijke omgeving. In deze inclusieve stad willen we dat parken en stadsgroen openbaar en gratis toegankelijk zijn voor iedereen uit elke cultuur, van elke leeftijd en gezindheid, voor arm en rijk. Daarbij zijn parken verbonden met stedelijke cultuur en geschiedenis, en dragen bij aan onderwijs over en respect voor de natuur.

Natuurlijk: groene longen binnen een grote stad staan altijd onder druk van de hectiek en de geschakeerdheid van grootstedelijk leven en bedrijvigheid. Stadslucht maakt vrij, maar om die lucht vrij te kunnen inademen moet hij schoon en zuiver zijn. Ook daarom eisen natuur en stadsgroen zorgvuldig beheer en bescherming, verantwoord onderhoud, attente handhaving en versteviging van groene ecologische verbindingen tussen de parken, stadsgroen en scheggen. Ten behoeve van de leefbaarheid voor alle bewoners, voor mens en dier, voor nu én voor toekomstige generaties Amsterdammers!

EEN 10 VOOR STADSGROEN EN PARKEN VAN AMSTERDAM

1 STADSGROEN EN PARKEN ZIJN EN MAKEN GEZOND

Hoe dichter de bebouwing, hoe belangrijker de luchtkwaliteit en warmte dempende functies (voorkomen van hittestress) van het groen zijn. Een korte wandeling of een uitzicht op een groen bladerdak helpt om cognitieve functies te herstellen en sociaal te functioneren. Laat voor eenieder het park een plek zijn die gebruikt kan worden om elkaar te ontmoeten maar ook om de drukte van de stad te ontvluchten.

2 STADSGROEN EN PARKEN ZIJN ZÉLF EEN EVENEMENT

Parken hebben geen evenementen nodig om park te zijn. Kleine evenementen kunnen van tijd tot tijd een extra waarde aan een park geven, zij moeten wel rekening houden met het karakter van het park. Parken en stadsgroen kunnen en mogen zich immers niet afsluiten voor het stedelijk leven. Laat een park een plek zijn voor rust en ontspanning.

3 STADSGROEN EN PARKEN ZIJN NATUUR EN VERDIENEN BESCHERMING

In ieder park moeten beheer en onderhoud gebaseerd zijn op respect voor de natuur en behoud van ecologische waarden. Zoals bij het (her)planten van bomen, het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, ophangen en plaatsen van nestkasten, zwaluw- en ijsvogelwanden, het maken van takkenrillen, het laten liggen van dood hout, maar ook het aanleggen van borders e.d. De gemeente Amsterdam is verantwoordelijk voor de ecologische structuur binnen de stad. Tussen en in een aantal parken en scheggen heeft de gemeente Amsterdam nog een extra verantwoordelijkheid om te voorzien in corridors en leefgebieden voor specifiek aangewezen diersoorten. Deze verplichting vloeit voort uit het 'Natuur netwerk Nederland' (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Laat beheer en onderhoud gericht zijn op het doen ontstaan en behouden van variaties in flora en fauna, passend bij dat park of dat stadsgroen.

4 STADSGROEN EN PARKEN ZIJN VAN ALLE AMSTERDAMMERS

De gemeente Amsterdam beheert de parken en behoudt en ontwikkelt de deskundigheid daarvoor. Zij draagt zorg voor continu onderhoud en handhaving in de parken. Amsterdammers en betrokkenen mogen meedenken over de ontwikkeling en meehelpen in het beheer. Voor alle partijen moet duidelijk zijn wie de aanspreekpunten zijn. Laten we allemaal participeren in onderhoud (vrijwilligerswerk) en handhaving (elkaar aanspreken op misstanden).

5 STADSGROEN EN PARKEN SPELEN IN OP UITEENLOPENDE GEBRUIKERS

Verschillende parkbezoekers maken op eigen wijze gebruik van een park. Vogelaars, hondenbezitters, feestvierders, padvindsters, kinderen van de opvang, wandelaars, hangjongeren, plantenliefhebbers, maar natuurlijk ook dieren als vossen, ringslangen en vogels en meer, barbecueërs, sportbeoefenaars (overigens het laten aanleggen van kunstgrasvelden zien wij als verstening en niet als vergroening): iedereen gebruikt het park anders. Niemand mag materiële schade aanbrengen of flora en fauna verstoren of vernielen. De verschillende vormen van gebruik kunnen onderling conflicteren. Handhaving is daarom onontbeerlijk. Laten we de biodiversiteit in stand houden en rekening met elkaar houden.

6 STADSGROEN EN PARKEN ZIJN EEN BELANGRIJKE ECONOMISCHE FACTOR

De nabijheid van een mooi, goed onderhouden park heeft aantrekkingskracht op bedrijven en woningen zijn meer gewild. Wonen in een verdichte stad is prima, de aanwezigheid van een park is in steeds sterkere mate een vestigingseis. Laten we het groen kwalitatief op orde houden.

7 STADSGROEN EN PARKEN ONDERWIJZEN

Educatie en voorlichting zijn goed mogelijk in een park. Biologielessen kunnen in een park worden gegeven of leerlingen kunnen helpen bij - bijvoorbeeld - de 'Landelijke opschoondag'. Schooltuinen en kinderderijen hebben al die educatieve functie en zijn vaak te vinden in parken. Laten we het klaslokaal ook in het park zetten.

8

STADSGROEN EN PARKEN ZIJN DEEL VAN VERKEERSVERBINDINGEN

Paden in sommige parken functioneren als doorgangswegen, vooral voor fietsers. Fietsers dienen op hun snelheid te letten en rekening te houden met langzame of speelse bezoekers (kinderen, honden). Voor brommers, snorfietzen, leveranciers aan horeca, onderhoudsmedewerkers e.d. moeten speciale regels gelden. Structureel auto- en ander gemotoriseerd verkeer of parkeren in parken is te beschadigend. Laten we onze snelheid aanpassen in een park.

9

STADSGROEN EN PARKEN VOORZIEN IN BEHOEFTE BIJ WATERBERGING

Waterbeheer is noodzakelijk als de omgeving erg 'versteend' is. Een park kan regenwater opvangen (waterberging maar ook ter verkoeling en voor zuivere lucht). Bij hevige regenval kunnen op natuurlijke wijze geleidelijke oevers en ondiepten de eerste opvang zijn. Regelmatig baggeren is van belang om deze opvangfunctie te bewaren en ook vissen en ander waterleven de ruimte te geven. Laat water ook een functie in het groen hebben.

10

STADSGROEN EN PARKEN HEBBEN HISTORIE

Steden kennen diverse vormen van groene ruimtes; hofjes, moestuinen, begraafplaatsen en parken. Ieder park is verschillend en heeft een andere achtergrond. De historie is belangrijk en kan gebruikt worden in de communicatie en promotie van een park en zou leidend moeten zijn bij eventuele renovaties van het park. Laten we er bij aanpassingen voor zorgdragen dat we de oorspronkelijke opzet en ideeën in ere houden en kijken naar redenen waarom een park zijn plaats heeft gekregen in die bepaalde omgeving.

Het Parkenoverleg Amsterdam bestaat uit vertegenwoordigers die zich inzetten voor het behoud van stedelijk groen. Zij leggen de boven staande '10 geboden voor stadsgroen en parken van Amsterdam' voor aan stadsbestuurders en andere parkbeheerders, maar eigenlijk aan alle Amsterdammers. Geniet van onze parken en groengebieden, maar misbruik ze niet!

Dit groenmanifest wordt ondersteund door: Vereniging vrienden van de Sloterpas, Vereniging vrienden van Frankendael, Vereniging Vrienden van het Amstelpark, Vereniging vrienden van het Beatrixpark, Vereniging vrienden van het Diemerpark, Vereniging vrienden van het Flevopark, Vereniging parken Buitenveldert - Gijsbrecht van Aemstelpark, Vereniging Vrienden van het Noorderpark, Vereniging vrienden van het Oosterpark, Vereniging vrienden van het Rembrandtpark, Vereniging vrienden van het Vondelpark, Vereniging Vrienden van het Wertheimpark, Vereniging Vrienden van het Westerpark, Vereniging vrienden van het Wibautplantsoen, Vrienden van het Martin Luther Kingpark, Vrienden van het Schellingwouderbreekpark, Vereniging Sarphatipark, Vereniging 'De Oeverlanden Blijven!', Vereniging ANGSAW (Amsterdam noord groene stad aan het water), Redactie website hetvondelpark.net, Stichting Herstel Oosterpark, Stichting Natuurbescherming ZO, Stichting Vrienden van het Amsterdamse Bos, Stichting Vrienden van het Diemberbos, Stichting W.H.Vliegenbos, IVN Amsterdam, KNNV vereniging voor veldbiologie, Natuur&Milieuteam Zuid, Nederlandse Tuinenstichting, Werkgroep Keurtuinen & Groen (Wijkcentrum d'Oude Stadt), Vogelwerkgroep Amsterdam en vele individuele liefhebbers, deskundigen, (volks)tuinders en gewone parkbezoekers.

amsterdamseparken@gmail.com, <https://sites.google.com/site/parkenoverleg/>

BIJLAGE

Bij het schrijven van de '10' is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/ontwikkeling/bouwen/>
- <https://sites.google.com/site/parkenoverleg/>
- Structuurvisie Amsterdam 2040. Economisch sterk en duurzaam. Gemeente Amsterdam, 2011.
- IVN Beetje natuur grote invloed, (https://www.ivn.nl/sites/ivn/files/nieuwsberichten/attachments/IVN%20Beetje%20natuur%20grote%20invloed_Literatuurstudie_Factsheet.pdf).
- Triomf van parken en groen in de woonomgeving. Beschouwende analyse Grote Groenonderzoek 2013.

TOELICHTING

In de Europese Unie heb je het netwerk Natura 2000.¹ Hiermee wil de Europese Unie waardevolle en voor Europa kenmerkende natuur beschermen. In Nederland worden de Natura 2000-gebieden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998.² Behalve dat de Nederlandse Rijksoverheid Natura 2000-gebieden beschermd, werken zij ook aan een netwerk van nieuw aan te leggen en bestaande natuurgebieden genaamd de Ecologische Hoofdstructuur zodat (droge en natte) natuur in Nederland een aaneengesloten geheel vormt dat over de grenzen met andere landen aansluit bij het Pan-Europees Ecologisch Netwerk. In 2013 veranderde de naam Ecologische Hoofdstructuur naar 'Natuurnetwerk Nederland'. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit 'Natuurnetwerk Nederland.'³ De gemeente Amsterdam (die zich te houden heeft aan de provinciale ruimtelijke verordeningen) zegt in de 'Structuurvisie Amsterdam 2040. Economisch sterk en duurzaam': '...wil de ecologische structuur respecteren en in overleg met de betrokken stadsdelen en taludbeheerders verder verbeteren. Daarom zal de ecologische structuur van Amsterdam nader worden uitgewerkt in een ecologische visie, die na vaststelling door de gemeenteraad als een onderdeel van deze structuurvisie zal worden beschouwd. In deze ecologische visie zal de begrenzing van de ecologische structuur concreet worden aangegeven.'⁴

1. <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natura-2000>.
2. http://wetten.overheid.nl/BWBR0009641/geldigheidsdatum_22-09-2014.
3. <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natura-2000-beheerplannen/>
4. Structuurvisie Amsterdam 2040. Economisch sterk en duurzaam. Gemeente Amsterdam. Pagina 139.

